

„Polska wieś w roku 2014 w oczach ekspertów terenowych Polskiego FADN”

W roku 2014 przypada 10-lecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W tym okresie zmienił się obraz polskiego rolnictwa, wizerunek polskiej wsi, obszarów wiejskich. Zapewne nie wszystko jest zasługą członkostwa we Wspólnocie, ale bez wątpienia przyniosło ono wiele korzyści dla środowiska wiejskiego. 10 lat w Unii Europejskiej to także 10 lat prowadzenia rachunkowości rolnej w systemie Polski FADN.

Interesujących ocen na temat życia polskiej wsi, rolnictwa, a także odniesienia rolników do prowadzonej rachunkowości rolnej dostarczają corocznie koordynatorzy i doradcy Polskiego FADN, pozostający w bezpośrednim kontakcie z rolnikami. Ich obecność w środowisku wiejskim pozwala na bieżąco formułować opinie o życiu wsi, funkcjonowaniu rolnictwa, nastrojach i poglądach rolników i społeczności wiejskiej. Okazją do poznania sytuacji na wsi w roku 2014 były 12. warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN.

Nasi eksperci (E. Nęczyńska, D. Roszak, W. Sztendel, T. Wawrzak) podkreślili ogrom przekształceń, jaki nastąpił na wsi. Wyraża się to piękniejszym wyglądem wsi i poprawą warunków życia, między innymi jako efekt przekształceń infrastruktury wiejskiej. Równolegle znaczące zmiany dokonały się w gospodarstwach rolnych. Są one wynikiem licznych modernizacji, przebudowy infrastruktury gospodarstw, budowy nowych obiektów, unowocześnienia parku maszynowego, przemian w technologii produkcji i poprawy bezpieczeństwa pracy. Wskazane przekształcenia współfinansowane były z funduszy unijnych. Zasługa ich wykorzystania leży przede wszystkim po stronie operatywnych, energicznych, zapobiegliwych, chętnych do rozwoju polskich rolników. Eksperti związani z Polskim FADN podkreślali postawę polskich rolników jako bardzo otwartych, rzutkich, podejmujących wyzwania i żądnych wiedzy. Zaznaczyli, że na polskiej wsi nastąpiły wyraźne zmiany pokoleniowe w wyniku udostępnienia funduszy ułatwiających start młodym rolnikom. Zaznaczono jednak, że w wielu gospodarstwach, zwłaszcza w małych, dochodzi do niekorzystnych zmian w organizacji produkcji. Następuje mianowicie rezygnacja z chowu zwierząt. Wynika to z tego, że produkcja zwierzęca staje się coraz bardziej nieopłacalna. Mają tu znaczenie ceny środków do produkcji rolnej, które jak twierdzą eksperci na przestrzeni lat znacząco wzrosły. Najwidoczniej rachunek ekonomiczny wskazuje rolnikowi, że nie warto kontynuować produkcji zwierzęcej, zwłaszcza, że nie jest ona tak promowana dopłatami bezpośrednimi jak chociażby uprawy polowe.

Obok pozytywów koordynatorzy Polskiego FADN dostrzegają również negatywne procesy zachodzące na obszarach wiejskich. Wśród nich wymieniają powszechny dostęp do dopłat bezpośrednich, co spowalnia obrót ziemią, podnosi koszty dzierżawy, ale także winduje ceny zakupu ziemi. Jest to jedna z przyczyn umiarkowanej dynamiki zwiększania średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w Polsce. W tym względzie interesujący jest region Małopolska i Pogórze. Można tu mówić o intensyfikacji scalania gruntów, przez co w wielu miejscowościach gospodarstwa zyskały nowe korzystne rozłogi pól. Obok takiego zjawiska miały też miejsce działania odwrotne – dzielenie gospodarstw, którego celem jest umożliwienie uzyskania większego wsparcia. Na przestrzeni minionych 10 lat uczestnictwa w strukturach Wspólnoty w regionie Małopolska i Pogórze nastąpiło też utworzenie wielu nowych miejsc pracy niezwiązanych z produkcją rolną. Wynikiem wsparcia różnicowania działalności, jest między innymi rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Eksperti Polskiego FADN zaobserwowali zjawisko wykupu ziemi w Polsce przez obcokrajowców. Określili zgodnie, że ma ono charakter spekulacyjny i szkodzi interesom polskich rolników.

W opinii naszych specjalistów godne uwagi pozostaje też nasilenie działań na rzecz ochrony polskich dóbr naturalnych dzięki licznym programom środowiskowym.

Rocznica obchodów 10-lecia Polskiego FADN była okazją do oceny funkcjonowania systemu rachunkowości i podkreślenia rangi doradców rolnych w funkcjonowaniu polskiego rolnictwa. Zauważono, że prowadzenie rachunkowości rolnej nauczyło wielu rolników gospodarowania z wykorzystaniem rachunku ekonomicznego, porządkowania dokumentów i efektywniejszej organizacji działania. Koordynatorzy Polskiego FADN zaznaczyli, że doradcy muszą nieustannie dbać o podnoszenie kwalifikacji zawodowych, aby sprostać potrzebom rolników, dzięki czemu cieszą się uznaniem i ogromnym zaufaniem, często pozostając w bliskich, osobistych kontaktach z rolnikiem i jego rodziną. Są często swego rodzaju filarem w tworzeniu „wartości dodanej” gospodarstwa. Bliskie relacje i zaufanie jest podstawą współpracy w dziedzinie rachunkowości rolnej w systemie Polski FADN.

Należy dodać, że te wartości doceniają pracownicy Agencji Łącznikowej Polskiego FADN i wyrażają głębokie uznanie i podziękowanie za 10 lat współpracy.

*Przygotowała:
mgr inż. Grażyna Nachtman
ZRR, IERiGŻ-PIB*